

Ogólne Warunki Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym

SPIS TREŚCI

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE	2
II. PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	2
III. WYŁĄCZENIA OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ	3
IV. UMOWA UBEZPIECZENIA NA CUDZY RACHUNEK	4
V. SUMA UBEZPIECZENIOWA (GWARANCYJNA)	4
VI. SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA	4
VII. ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI	5
VIII. PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY	6
IX. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA	7
X. WYPŁATA ODSZKODOWANIA	8
XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	8

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1.

1. Na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, zwanych w dalszej części w skrócie OWU, SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, zwane dalej SIGNAL IDUNA Polska, zawiera umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym z osobami fizycznymi, zwanymi dalej Ubezpieczającymi.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 2.

1. SIGNAL IDUNA Polska udziela ochrony ubezpieczeniowej, jeżeli w związku z wykonywaniem przez Ubezpieczającego czynności w życiu prywatnym niezwiązanych z uprawianiem sportu, bądź w związku z posiadaniem mienia nie służącego do prowadzenia działalności gospodarczej, jest on ustawowo zobowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej osobie trzeciej poprzez spowodowanie śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (**szkoda na osobie**), bądź uszkodzenie lub zniszczenie mienia (**szkoda w mieniu**), jeśli wypadek ubezpieczeniowy powodujący szkodę powstał w okresie ubezpieczenia.
2. Przez wypadek ubezpieczeniowy rozumie się powstałe w okresie trwania odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska zdarzenie mające charakter nadzwyczajny, niepewny i niezależny od woli Ubezpieczającego, powodujące śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, bądź uszkodzenie lub zniszczenie rzeczy, których następstwem jest powstanie roszczeń osób trzecich wobec Ubezpieczającego z tytułu ponoszonej przez niego ustawowej odpowiedzialności cywilnej objętej ochroną ubezpieczeniową wynikającą z umowy ubezpieczenia. Przez jeden wypadek ubezpieczeniowy rozumie się także kilka następujących równocześnie albo bezpośrednio jedno po drugim zdarzeń, jeżeli pozostają one ze sobą w związku przyczynowym.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wynikającą z czynów niedozwolonych odpowiedzialność cywilną Ubezpieczającego wobec osób trzecich w zakresie, w jakim Ubezpieczający jest zobowiązany do naprawienia szkody.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wypadki ubezpieczeniowe powodujące szkody na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3.

1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje także odpowiedzialność cywilną małżonka oraz dzieci własnych Ubezpieczającego, pod warunkiem, że żyją one z nim we wspólnym gospodarstwie domowym - do osób tych stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące Ubezpieczającego. Ochrona ubezpieczeniowa w odniesieniu do wymienionych osób nie istnieje w czasie odbywania przez nie zasadniczej służby wojskowej lub służby zastępczej.
2. Odpowiedzialność cywilna dzieci Ubezpieczającego objęta jest ochroną ubezpieczeniową do czasu ukończenia przez nie 26-go roku życia, nie dłużej jednak niż do dnia wstąpienia w związek małżeński.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również odpowiedzialność cywilną osób:
  - 1) zatrudnionych w gospodarstwie domowym Ubezpieczającego - za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z wykonywaniem prac związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego;
  - 2) opiekujących się mieszkaniem, domem i ogrodem Ubezpieczającego lub posypujących oblodzone powierzchnie przy gołoledzi - za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem tych prac; pod warunkiem, że nie zajmują się prowadzeniem tej działalności zawodowo.
4. Bez konieczności opłacania dodatkowej składki, ochroną ubezpieczeniową objęta jest także odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego:
  - 1) za szkody wynikające z posiadania zwierząt domowych (za wyjątkiem psów, zwierząt pociągowych lub wierzchowych), z zastrzeżeniem postanowień §6 ust. 3 pkt. 6)-7);
  - 2) za szkody wynikające z posiadania pszczół;
  - 3) za szkody spowodowane w cudzych lokalach lub budynkach mieszkalnych najmowanych do celów prywatnych, jeżeli szkoda powstała w stałych elementach wyposażenia, trwale związanych z budynkiem, z zastrzeżeniem postanowienia §6 ust. 3 pkt. 8).

§ 4.

Na wniosek Ubezpieczającego i po opłaceniu składki dodatkowej, zakres ochrony ubezpieczeniowej może zostać rozszerzony o odpowiedzialność cywilną:

- 1) dzieci Ubezpieczającego, które ukończyły 26 rok życia lub wstąpiły w związek małżeński;
- 2) innych niż małżonek i dzieci, osób bliskich Ubezpieczającemu, za które uważa się konkubinę, konkubenta, rodzeństwo, rodziców, ojczyrna, macochę, pasierbów, teściów, zięciów, synowe, dziadków oraz wnuki, przysposobionych i przysposabiających, pod warunkiem, że żyją one z Ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 3) w związku z tymczasowym pobytem za granicą przez okres do jednego roku;
- 4) w związku z uprawianiem sportu, z wyjątkiem szkód powstałych na skutek udziału w zawodach bokserskich, zapaśniczych, zawodach dalekowschodnich sztuk walki, rugby, kolarstwa, narciarstwa, piłki nożnej, wyścigach konnych, motorowych, jak również przygotowaniach do nich (treningach);

- 5) Ubezpieczającego jako pracodawcy wobec osób zatrudnionych w gospodarstwie domowym;
- 6) za szkody wynikające z posiadania psów, zwierząt pociągowych lub wierzchowych.

§ 5.

1. W ramach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, SIGNAL IDUNA Polska jest zobowiązana - do wysokości sumy ubezpieczenia (gwarancyjnej) - do:
  - 1) wypłaty na podstawie uznania, ugody lub orzeczenia sądu, odszkodowania w granicach odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczającego lub innej osoby, której odpowiedzialność cywilna objęta jest ochroną ubezpieczeniową;
  - 2) zwrotu kosztów poniesionych w celu zmniejszenia szkody i usunięcia bezpośredniego zagrożenia mienia przed szkodą, uzasadnionych okolicznościami szkody i niezbędnych dla zapobieżenia zwiększeniu się szkody, niezależnie od tego, czy okazały się skuteczne, jeżeli istniało uzasadnione prawdopodobieństwo celowości i skuteczności ich zastosowania.
2. W ramach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, SIGNAL IDUNA Polska jest zobowiązana - w ramach sumy ubezpieczenia (gwarancyjnej), do wysokości 10% sumy ubezpieczenia (gwarancyjnej) - do poniesienia niezbędnych kosztów obrony sądowej przed roszczeniami osób trzecich w sporze cywilnym prowadzonym zgodnie z zaleceniami SIGNAL IDUNA Polska; jeżeli w wyniku wypadku ubezpieczeniowego powodującego odpowiedzialność Ubezpieczającego objętą ochroną ubezpieczeniową zostanie przeciwko Ubezpieczającemu jako sprawcy szkody wszczęte postępowanie karne, SIGNAL IDUNA Polska pokryje koszty obrony, jeżeli wyraziła zgodę na pokrycie takich kosztów.

WYŁĄCZENIA OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ

§ 6.

1. Ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszych OWU nie jest objęta odpowiedzialność cywilna z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej lub innej działalności zarobkowej, wykonywania zawodu, pełnienia służby, sprawowania urzędu, działalności w stowarzyszeniach lub innych organizacjach.
2. SIGNAL IDUNA Polska nie odpowiada za roszczenia:
  - 1) których wartość nie przekracza ustalonego w umowie ubezpieczenia udziału własnego;
  - 2) wynikające ze szkód spowodowanych winą umyślną;
  - 3) osób bliskich Ubezpieczającemu, za które uważa się małżonka, konkubinę, konkubenta, rodzeństwo, rodziców, ojczyrna, macochę, dzieci, pasierbów, teściów, zięciów, synowe, dziadków oraz wnuki, przysposobionych, przysposabiających;
  - 4) pomiędzy osobami, których odpowiedzialność cywilna objęta jest ochroną ubezpieczeniową na mocy tej samej umowy ubezpieczenia;
  - 5) opiekunów lub pełnomocników osób nie posiadających w ogóle lub posiadających ograniczoną zdolność do czynności prawnych, jeżeli roszczenie ma związek ze sprawowaną opieką.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także roszczeń:
  - 1) z tytułu szkód wynikających z działań wojennych, spowodowanych stanem wojennym lub wyjątkowym, zamieszkami spolecznymi, rozruchami, strajkami lub bezpośrednio spowodowanych działaniami administracji rządowej lub samorządowej;
  - 2) z tytułu szkód spowodowanych działaniem energii jądrowej, azbestu, skażenia radioaktywnego, promieni jonizujących, laserowych lub maserowych, pola magnetycznego i elektromagnetycznego;
  - 3) z tytułu szkód w środowisku naturalnym, rozumianych jako rozprzestrzenienie się lub oddziaływanie w powietrzu, wodzie lub na gruncie substancji, wstrząsów, zapachów, ciśnienia, promieniowania, gazów, pary, ciepła lub innych zjawisk, jak również za wszelkie wynikające z tego szkody następne;
  - 4) z tytułu szkód związanych z posiadaniem, użytkowaniem lub prowadzeniem pojazdów mechanicznych podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej;
  - 5) z tytułu szkód powstałych na skutek udziału w polowaniach;
  - 6) z tytułu szkód wyrządzonych przez dzikie zwierzęta, przez zwierzęta służące do celów hodowlanych lub produkcyjnych oraz ze szkód w uprawach, spowodowanych przez bydło;
  - 7) z tytułu szkód na osobie, powstałych w wyniku przeniesienia choroby przez Ubezpieczającego oraz szkód w mieniu, powstałych w wyniku choroby zwierząt należących do Ubezpieczającego, trzymanych przez niego lub zbytych;
  - 8) z tytułu szkód spowodowanych w najmowanych cudzych lokalach lub budynkach mieszkalnych, w wyniku:
    - a) ścierania się, nadmiernego obciążenia lub naturalnego zużycia
    - b) uszkodzenia lub zniszczenia instalacji grzewczych, maszynowych, kotłowych i uzdatniających wodę oraz urządzeń elektrycznych i gazowych
    - c) pęknięcia lub stłuczenia szyb i szkła
  - 9) z tytułu szkód w innym niż wymienione w §3 ust. 4 pkt. 3) mieniu najmowanym, dzierżawionym lub pożyczonym przez Ubezpieczającego;
  - 10) z tytułu szkód w mieniu przywłaszczonym w wyniku zabronionej samowoli lub będącym przedmiotem odrębnej umowy przechowania;
  - 11) z tytułu szkód w mieniu, spowodowanych powolnym działaniem temperatury, gazów, wód odpływowych, pary, wilgoci, dymu, sadzy, pyłu, wyciekania, wstrząsów, hafasu, zagrzybienia, osiadania gruntów poprzez zalanie stojącymi lub płynącymi wodami;

- 12) z tytułu szkód, wynikających z nie usunięcia przez Ubezpieczającego okoliczności grożących szczególnym ryzykiem, których usunięcia SIGNAL IDUNA Polska mogła słusznie żądać i żądała; przy czym okoliczność, która doprowadziła do szkody, uważa się za grożącą szczególnym ryzykiem.
4. O ile strony nie uzgodniły inaczej, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej:
  - 1) dzieci Ubezpieczającego, które ukończyły 26 rok życia lub wstąpiły w związek małżeński;
  - 2) innych niż małżonek i dzieci, osób bliskich Ubezpieczającemu;
  - 3) wynikających z zajścia zdarzeń ubezpieczeniowych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 4) w związku z uprawianiem sportu;
  - 5) Ubezpieczającego jako pracodawcy wobec osób zatrudnionych w gospodarstwie domowym;
  - 6) za szkody wynikające z posiadania psów, zwierząt pociągowych lub wierzchowych.

UMOWA UBEZPIECZENIA NA CUDZY RACHUNEK

§ 7.

1. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na rachunek innej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej zwanej dalej Ubezpieczonym (na cudzy rachunek). W takim przypadku, postanowienia niniejszych OWU dotyczące ubezpieczającego stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego na rachunek, którego zawarto umowę ubezpieczenia.
2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (Ubezpieczonego) obowiązki określone w §13, §14, §15 i §16 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym jak i Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
3. Ubezpieczający jest obowiązany do powiadomienia Ubezpieczonego o fakcie zawarcia umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
4. Obowiązek zawiadomienia o szkodzie, która może skutkować odpowiedzialnością SIGNAL IDUNA Polska spoczywa zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia.
5. W przypadku umowy zawartej na cudzy rachunek (Ubezpieczonego) konsekwencje wynikające z treści §13 ust. 3 oraz §14 ust. 2 i §16 ust. 17 stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego.

SUMA UBEZPIECZENIA (GWARANCYJNA)

§ 8.

1. Górną granicę odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia, w stosunku do wszystkich osób objętych ochroną ubezpieczeniową, stanowi suma ubezpieczenia (gwarancyjna).
2. Suma ubezpieczenia (gwarancyjna) określana jest przez Ubezpieczającego i na jego odpowiedzialność.
3. Po wypłacie odszkodowania suma ubezpieczenia (gwarancyjna) określona w umowie ubezpieczenia ulega obniżeniu o wypłaconą kwotę (konsumpcja sumy ubezpieczenia), przy czym wypłata odszkodowań o łącznej wartości równej sumie ubezpieczenia (gwarancyjnej) powoduje zakończenie odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska, z zastrzeżeniem postanowienia ust. 4.
4. Za zgodą SIGNAL IDUNA Polska, Ubezpieczający może podwyższyć sumę ubezpieczenia (gwarancyjną) do poprzedniej wysokości poprzez proporcjonalną dopłatę składki za czas od daty wypłaty odszkodowania do końca okresu ubezpieczenia.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 9.

1. Wysokość składki ubezpieczeniowej ustalana jest na podstawie taryfy stawek obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia lub w szczególnych przypadkach - na podstawie indywidualnej oceny ryzyka.
2. Podstawą wyliczenia składki jest określona przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia (gwarancyjna) i wybrany zakres ubezpieczenia.
3. Wprowadza się składkę minimalną za roczny okres ubezpieczenia, niezależną od sumy ubezpieczenia (gwarancyjnej) oraz zastosowanych zniżek Składka minimalna wynosi 20 złotych.
4. Składka może być rozłożona na raty. Termin zapłaty pierwszej raty i kolejnych rat oraz ich wysokość określa się w umowie ubezpieczenia. Za zapłatę składki lub raty składki nie uważa się zapłaty kwoty niższej niż wynikająca z umowy ubezpieczenia.
5. W razie opłacenia składki w ratach, niezapłacenie raty składki w terminie nie powoduje ustania odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska.
6. W sytuacji określonej w ust. 5 po upływie terminu płatności składki SIGNAL IDUNA Polska pisemnie wzywa Ubezpieczającego do zapłacenia składki wyznaczając 7 dniowy termin do zapłacenia raty składki licząc od dnia otrzymania przez Ubezpieczającego pisemnego wezwania. Brak opłaty raty składki w wyznaczonym terminie powoduje ustanie odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska, a umowa ubezpieczenia rozwiązuje się.
7. W razie wypowiedzenia lub rozwiązania ubezpieczenia składka za niewykorzystany okres podlega zwrotowi.

8. Wysokość należnej do zwrotu składki oblicza się za każdy nie wykorzystany dzień ochrony ubezpieczeniowej proporcjonalnie do liczby dni pozostającej do końca okresu ubezpieczenia.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 10.

1. Umowa ubezpieczenia zostaje zawarta na podstawie doręczonego SIGNAL IDUNA Polska kompletnie wypełnionego i podpisanego przez Ubezpieczającego wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, sporządzonego na formularzu SIGNAL IDUNA Polska.
2. Zawarcie umowy ubezpieczenia SIGNAL IDUNA Polska potwierdza polisą.
3. Za moment zawarcia umowy, o ile nie umówiono się inaczej, uważa się chwilę doręczenia Ubezpieczającemu dokumentu polisy.
4. Jeżeli w odpowiedzi na złożony wniosek SIGNAL IDUNA Polska doręcza Ubezpieczającemu dokument polisy zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego od treści złożonego wniosku, SIGNAL IDUNA Polska obowiązana jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie, wyznaczając 7 dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku, zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego nie są skuteczne, a umowa zawarta jest zgodnie z treścią wniosku.
5. W przypadku braku sprzeciwu ze strony Ubezpieczającego, umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia, następnego dnia po upływie terminu określonego ust. 4.
6. Jeżeli nie umówiono się inaczej, okres ubezpieczenia rozpoczyna się od dnia następnego po opłaceniu składki lub jej pierwszej raty.
7. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono późniejszy termin zapłaty składki lub jej pierwszej raty, odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska rozpoczyna się od dnia oznaczonego w polisie jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od następnego dnia po zawarciu umowy ubezpieczenia.
8. Jeżeli SIGNAL IDUNA Polska ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, SIGNAL IDUNA Polska może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiła odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała nie zapłacona składka.
9. Ubezpieczający opłaca składkę przy użyciu dołączonych do wniosku ubezpieczeniowego blankietów opłaty składki na konto bankowe SIGNAL IDUNA Polska, za roczny okres ubezpieczenia - zgodnie z zasadami ustalonymi w umowie ubezpieczenia - jednorazowo lub w równych ratach (półrocznych lub kwartalnych), wyliczonych zgodnie z taryfą składek obowiązującą w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
10. Składkę uważa się za opłaconą w dniu dokonania zlecenia przelewu lub złożenia polecenia zapłaty w banku lub w urzędzie pocztowym na wskazany rachunek bankowy SIGNAL IDUNA Polska, przy czym warunkiem uznania składki za opłaconą jest wpływ pełnej kwoty składki lub raty składki na rachunek SIGNAL IDUNA Polska.

§ 11.

1. Umowa ubezpieczenia zostaje zawarta na okres jednego roku, chyba że strony umówią się inaczej.
2. Jeżeli umowę zawarto na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma możliwość odstąpienia od umowy ubezpieczenia w ciągu 30 dni od daty zawarcia umowy lub zmiany jej warunków. Odstąpienie od umowy nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku zapłaty składki za okres, w którym SIGNAL IDUNA Polska udzielała ochrony ubezpieczeniowej.

§ 12.

1. Ochrona ubezpieczeniowa ulega zawieszeniu na okres odbywania przez Ubezpieczonego służby w jednostce wojskowej lub podobnej formacji uzbrojonej, na wojnie lub podczas udziału w akcji zbrojnej. Ochrona ubezpieczeniowa ulega wznowieniu od dnia następnego po otrzymaniu przez SIGNAL IDUNA Polska pisemnego zawiadomienia o zakończeniu takiej służby. Ochroną ubezpieczeniową nie jest objęta odpowiedzialność cywilna wynikająca ze zdarzeń ubezpieczeniowych, które powstały w okresie zawieszenia odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska.
2. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:
  - 1) w przypadku braku opłaty raty składki, w trybie określonym §9 ust. 6,
  - 2) z upływem okresu ubezpieczenia na jaki została zawarta,
  - 3) upływem okresu wypowiedzenia,
  - 4) z chwilą wyczerpania sumy gwarancyjnej,
  - 5) wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań o łącznej wysokości równej sumie gwarancyjnej,
  - 6) za porozumieniem stron,
  - 7) na skutek wypowiedzenia.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY

§ 13.

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości SIGNAL IDUNA Polska wszystkie znane sobie okoliczności, o które SIGNAL IDUNA Polska zapytywała we wniosku ubezpieczeniowym lub w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez SIGNAL IDUNA Polska umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. Ubezpieczający ma obowiązek poinformowania Ubezpieczonego, iż zawarł umowę ubezpieczenia na jego rachunek.
3. Jeżeli Ubezpieczający z winy umyślnej zataił lub podał we wniosku ubezpieczeniowym informacje niezgodne z prawdą, SIGNAL IDUNA Polska nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikające z tych okoliczności.

§ 14.

1. W okresie ubezpieczenia Ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie nie później niż w ciągu 14 dni od chwili powzięcia wiadomości na ten temat, powiadomić SIGNAL IDUNA Polska na piśmie o zwiększeniu ryzyka, zwłaszcza w przypadku gdy nastąpi zmiana okoliczności, o które pytano we wniosku.
2. Jeżeli Ubezpieczający z winy umyślnej zataił fakt zwiększenia ryzyka SIGNAL IDUNA Polska nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikające z tych okoliczności.

§ 15.

W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku każda ze stron może żądać zmiany wysokości składki poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

§ 16.

1. Ubezpieczający jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia SIGNAL IDUNA Polska o zajściu wypadku, nie później jednak niż w terminie 3 dni roboczych od powzięcia wiadomości o jego zajściu.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku określonego w ust. 1 SIGNAL IDUNA Polska może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
3. Jeżeli poszkodowany wystąpił z roszczeniem wobec Ubezpieczającego, Ubezpieczający jest zobowiązany do powiadomienia o tym fakcie SIGNAL IDUNA Polska w terminie 7 dni od wystąpienia z roszczeniem.
4. W przypadku wszczęcia dochodzenia/śledztwa lub wydania nakazu karnego lub nakazu zapłaty w związku ze zdarzeniem ubezpieczeniowym, Ubezpieczający winien niezwłocznie powiadomić SIGNAL IDUNA Polska o tym fakcie, nawet gdy zgłosił już samo zdarzenie ubezpieczeniowe.
5. W przypadku wszczęcia wobec Ubezpieczającego postępowania sądowego w związku z ponoszoną przez niego odpowiedzialnością cywilną objętą ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczający winien jest również niezwłocznie zgłosić ten fakt SIGNAL IDUNA Polska.
6. W razie zajścia wypadku ubezpieczający obowiązany jest:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
  - 2) do powiadomienia, najszybciej jak to tylko możliwe, straży pożarnej, policji lub innych służb, jeżeli okoliczności lub rodzaj szkody wymagają obecności tych służb w miejscu jej powstania.
7. Ubezpieczający obowiązany jest do usunięcia zagrożeń, wskazanych przez SIGNAL IDUNA Polska. Jeżeli Ubezpieczający nie wykonał powyższego obowiązku w terminie wskazanym przez SIGNAL IDUNA Polska, zakład ubezpieczeń zwolniony jest z odpowiedzialności za szkody powstałe po wyznaczonym terminie, chyba że niewykonanie obowiązku nie miało wpływu na powstanie lub rozmiar szkody.
8. W przypadku wysuniętych niesłusznych zarzutów, Ubezpieczający ma obowiązek wspierać SIGNAL IDUNA Polska w procesie odpierania roszczeń oraz przy ustalaniu i likwidacji szkody, przedstawiać szczegółowe i zgodne z prawdą raporty dotyczące szkody, informować o wszelkich okolicznościach odnoszących się do szkody i przysyłać wszelkie pisma mające znaczenie dla oceny szkody.
9. Jeżeli dojdzie do procesu w sprawie roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej, Ubezpieczający winien pozostawić SIGNAL IDUNA Polska, na jego żądanie, prowadzenie procesu, udzielić pełnomocnictwa osobie wskazanej przez SIGNAL IDUNA Polska i udzielić jej wszelkich wyjaśnień uznanych przez nią lub przez SIGNAL IDUNA Polska za niezbędne.
10. Jeżeli SIGNAL IDUNA Polska nie przejmie prowadzenia procesu, Ubezpieczający winien wnieść w terminie sprzeciw lub właściwe środki odwoławcze od orzeczeń, nakazów zapłaty lub decyzji administracyjnych w sprawie odszkodowań, nie czekając na polecenie SIGNAL IDUNA Polska.
11. Bez uprzedniej zgody SIGNAL IDUNA Polska Ubezpieczający nie jest uprawniony do uznawania ani zaspokajania roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej w całości ani w części ani na zasadach ugody. W przypadku

naruszenia tego postanowienia SIGNAL IDUNA Polska jest zwolniona z obowiązku świadczenia, chyba że mając na uwadze okoliczności sprawy Ubezpieczający nie mógł odmówić zaspokojenia lub uznania roszczenia bez oczywistej niesłuszności.

12. Jeżeli na skutek zmiany okoliczności Ubezpieczający uzyska prawo żądania uchylecia lub zmniejszenia odszkodowania przypadającego do zapłaty, jest zobowiązany do zlecenia wykonania tego prawa przez SIGNAL IDUNA Polska w jego imieniu. Postanowienia ust. 8-9 stosuje się odpowiednio.
13. SIGNAL IDUNA Polska jest upoważniona do składania w imieniu Ubezpieczającego wszelkich oświadczeń, które uzna za celowe w celu zmniejszenia lub odparcia roszczenia.
14. Jeżeli w następstwie wypadku ubezpieczeniowego dojdzie do sporu prawnego w kwestii roszczenia pomiędzy Ubezpieczającym a poszkodowanym lub jego następcami prawnymi, SIGNAL IDUNA Polska wskaże osobę, która na podstawie udzielonego przez Ubezpieczającego pełnomocnictwa prowadzi spór prawny w jego imieniu, na koszt SIGNAL IDUNA Polska, w ramach sumy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowienia §5 ust. 2. Ograniczenie kosztów obrony dotyczy wszystkich procesów, będących następstwem jednego wypadku ubezpieczeniowego.
15. Jeżeli roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej przekraczają sumę ubezpieczenia, SIGNAL IDUNA Polska pokrywa koszty procesowe tylko w części odpowiadającej stosunkowi sumy ubezpieczenia do ogólnej wysokości roszczeń, także w sytuacji, gdy dochodzi do większej liczby procesów z tytułu tego samego wypadku ubezpieczeniowego. W takich przypadkach SIGNAL IDUNA Polska ma prawo do zwolnienia się z dalszych świadczeń poprzez zapłatę sumy ubezpieczenia.
16. Jeżeli wymagane przez SIGNAL IDUNA Polska uznanie roszczenia odszkodowawczego, jego zaspokojenie lub zawarcie ugody nie dojdzie do skutku z powodu sprzeciwu Ubezpieczającego, SIGNAL IDUNA Polska może uwolnić się od odpowiedzialności za dodatkowe nakłady z tytułu roszczenia głównego, odsetek i kosztów powstałych od momentu powyższego sprzeciwu poprzez wypłatę odszkodowania poszkodowanemu do wysokości roszczenia głównego w granicach sumy ubezpieczenia.
17. Roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia nie mogą być bez zgody SIGNAL IDUNA Polska przedmiotem przeniesienia praw przed uznaniem roszczenia lub zawarciem ugody.
18. W przypadku naruszenia któregokolwiek z obowiązków wymienionych w ust. 1-10, SIGNAL IDUNA Polska jest zwolniona z obowiązku wypłaty odszkodowania, chyba że naruszenie to nie wynika z winy umyślnej ani z rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego.

§ 17.

Jeżeli Ubezpieczający jest zobowiązany do wypłacania renty poszkodowanemu, a wartość kapitałowa renty przekracza sumę ubezpieczenia lub kwotę pozostałą po odliczeniu innych świadczeń z umowy ubezpieczenia, renta wypłacana przez SIGNAL IDUNA Polska ograniczona będzie proporcjonalnie do stosunku wysokości sumy ubezpieczenia lub jej pozostałej części do wartości kapitałowej renty.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 18.

1. Wysokość odszkodowania określa się w granicach sumy ubezpieczenia (gwarancyjnej).
2. Wszystkie szkody wynikające z tej samej przyczyny traktowane są jako jedna szkoda niezależnie od czasu ich wystąpienia.
3. W przypadku ustalenia płatności składki z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia w ratach, SIGNAL IDUNA Polska może zmniejszyć wysokość odszkodowania o raty jeszcze nie zapłacone, należne do końca okresu ubezpieczenia.
4. Wszelkie dokumenty dotyczące zaistniałej szkody przedłożone przez Ubezpieczającego podlegają weryfikacji przez SIGNAL IDUNA Polska.

§ 19.

1. Łączne odszkodowanie za wszystkie szkody wynikłe z tej samej przyczyny jest pomniejszane o udział własny Ubezpieczającego w wysokości 200 zł, o ile strony nie uzgodniły inaczej.
2. Udziału własnego z tytułu odpowiedzialności cywilnej nie stosuje się w przypadku roszczenia z tytułu szkód na osobie.
3. W przypadku roszczenia wywołanego jednym wypadkiem ubezpieczeniowym, w którym występuje kilku poszkodowanych, udział własny Ubezpieczającego zostaje podzielony proporcjonalnie w stosunku do wszystkich poszkodowanych.

§ 20.

Jeżeli odpowiedzialność cywilna Ubezpieczającego objęta jest ochroną ubezpieczeniową na podstawie większej liczby umów ubezpieczenia tego samego rodzaju, odszkodowanie z tytułu szkód w mieniu zostaje zmniejszone tak, aby odszkodowanie wypłacone ze wszystkich umów ubezpieczenia nie było wyższe od kwoty, jaka byłaby wypłacona tylko z jednej umowy ubezpieczenia.

§ 21.

Jeżeli Ubezpieczający próbuje podstępnie wprowadzić SIGNAL IDUNA Polska w błąd co do faktów, mających

znaczenie dla ustalenia odszkodowania, SIGNAL IDUNA Polska jest zwolniona z obowiązku wypłaty odszkodowania. W szczególności w przypadku, gdy wprowadzenie w błąd, o którym mowa powyżej, zostanie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem skazującym za oszustwo lub usiłowanie oszustwa, przesłanki, o których mowa uważa się za udowodnione.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 22

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie, SIGNAL IDUNA Polska w terminie 7 dni poinformuje pisemnie Ubezpieczającego o przyjęciu zgłoszenia oraz przedstawi wykaz dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia roszczenia.
2. SIGNAL IDUNA Polska jest zobowiązana do uznania lub odmowy uznania prawa do odszkodowania w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Jeśli ustalenie przyczyn powstania szkody, zasad odpowiedzialności lub wyjaśnienie innych okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności lub wysokości odszkodowania jest niemożliwe, Ubezpieczony zostanie poinformowany o tym fakcie pisemnie ze wskazaniem przyczyn niemożności uznania lub odmowy uznania prawa do odszkodowania w podanym terminie.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, odszkodowanie wypłacane jest w terminie 14 dni od dnia otrzymania pełnej wymaganej dokumentacji uzasadniającej zasadność i wysokość roszczenia. W takiej sytuacji bezsporna część odszkodowania wypłacana jest w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
4. SIGNAL IDUNA Polska ma prawo potrącić z wypłacanego odszkodowania, pozostałe do zapłaty raty składki, należne za cały roczny okres ubezpieczenia.
5. Jeżeli odszkodowanie z tytułu złożonego roszczenia nie przysługuje, lub przysługuje w innej wysokości, niż wynikałoby to z zawartej umowy ubezpieczenia lub złożonego roszczenia, SIGNAL IDUNA Polska zawiadomi pisemnie Ubezpieczającego o tym fakcie, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania.
6. SIGNAL IDUNA Polska wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia Ubezpieczającego w wyniku własnych ustaleń dokonanych w postępowaniu wyjaśniającym, zawartej z Ubezpieczonym lub uprawnionym umowy lub prawomocnego orzeczenia sądu.
7. Odszkodowanie z tytułu zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną wynikającą z zawartej umowy ubezpieczenia wypłacane jest osobie trzeciej (poszkodowanemu), w walucie polskiej.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 23.

1. Jeżeli SIGNAL IDUNA Polska zmieniła adres lub siedzibę i nie zawiadomiła o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonych, przyjmuje się, że Ubezpieczający i Ubezpieczony dopełnili swojego obowiązku zawiadomienia lub oświadczenia, jeżeli pismo zostało wysłane pod ostatni znany mu adres siedziby SIGNAL IDUNA Polska.
2. Wszelkie regulacje odbiegające od postanowień niniejszych OWU oraz porozumienia dodatkowe wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Powiadomienia i oświadczenia składane w związku z umową ubezpieczenia wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
4. Ewentualne spory powstałe w związku z umową ubezpieczenia rozstrzygane będą przez sąd właściwy miejscowo dla siedziby SIGNAL IDUNA Polska lub dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
5. Jeżeli Ubezpieczający zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym SIGNAL IDUNA Polska, przyjmuje się, że SIGNAL IDUNA Polska dopełniła swojego obowiązku zawiadomienia lub oświadczenia, jeżeli pismo zostało wysłane pod ostatni znany jej adres siedziby Ubezpieczającego.
6. W sprawach nieuregulowanych niniejszymi OWU stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i inne przepisy bezwzględnie obowiązujące.
7. Niniejsze OWU zostały przyjęte na mocy uchwały Zarządu SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. nr 44/Z/2007 z dnia 8 sierpnia 2007 r. i znajdują zastosowanie do umów ubezpieczenia, zawartych od dnia 10 sierpnia 2007 r.

Prezes Zarządu

Alojzy Choda

Wiceprezes Zarządu

Leszek Gierada

